

EDINOST

Glasiló Slovenskega političnega društva za Primorsko

»V edinosti je moč.«

»EDINOST« izhaja 2krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vsako leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrto leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorli in v Ajdovščini po 3 kr. — Naročnice, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Cesar in cesarjevič v Pulji.

Mornarični manevri so se 9. t. m. v pričo cesarja nadaljevali; bila se je morska bitka z oklopniciami pri Fazani, torpednice so napadale velike ladije, ki so jih z streljanjem odvrčale, streljali so tudi v tarčo, in ker je prišla preblizu neka italijanska pobrežna ladija, šla jej je naproti »Krka« ter jo iz nevarnosti otela. O polu petih popoldne se je eskadra vrnola v puljsko luko. — Zvečer je bila v Pulji prekrasna svečava, ob luki je gorelo neštivilno luč, enake tudi na ladijah v luki i na raznih trdnjavah; najkrasneje pa je bila razsvitljena arena, zdelo se je človeku, da stoji vsa v plamenu.

Cesarjevič se je iz Pulja odpeljal uže zvečer ob sedmih, cesar pa ob devetih zvečer, od ljudstva naudušeno pozdravljan. Izdal je tale ukaz: »Mojej vojnej mornarici! Prijetni vtiski, katere sem sprejel pri poprejšnjih nadzorovanjih Moje vojne mornarice, vzbudili so željo v meni, naj bodem prisoten pri letošnjih vajah pomnožene eskadre. S posebno zadovoljnostjo izrekam, da se je Mojemu pričakovanju vsestransko zadostilo. Napredki zadnjih let v vseh strokah mornarstva, spoštovanja vredna ročnost v manevrih eskadre, izvrstno opravljanje službe in red na krovu vseh ladij, dovršena izučba mornarjev, gibčno in razumno vodstvo posameznih ladij in ladijnih divizij, nazadnje namenu primerni, določni vrhovni ukazi, ki so se pri vsakovrstnih manevrih izgledno kazali: vse te opazbe me za prihodnjest navdajajo s popolno mirnostjo in dokazujejo, s kako stanovito in gorečo skrbjo razni organi

vedno spolnujejo mnogostranske dolžnosti svojega poklica.

Veselo ganjen in s posebno zadovoljnostjo izrekam admiralom in pomorskim častnikom vseh šarž in stopinj, moštvu, kakor tudi tehničnemu in upravnemu osebju Moje vojne mornarice Svoje popolno priznanje in zadovoljstvo. Zadnji v krogu vrle Moje vojne mornarice doživeli dnevi, v kateri Tegetthoffov duh neoslavljen živi, bili so Mi v pravo srčno veselje. —

V Pulji, 9. julija 1884.

Zmernost, moralnost.

Skoro nemilo je toliko nas, kolikor vsacega Slovenca, ki drži kaj na svoj narod, dirnola okrožnica, katero je kranjski dež. predsednik, bar. Winkler, izdal pred več tedni, in katera okrožnica priporoča posebno duhovščini, naj na narod vpliva v zmyslu, da se zmanjša število pijancev in da se ljudstvo odvrča od zganjepitja. — Špomenica prav dobro poudarja, da vsled pijanjčevanja ljudstvo tudi osurovi in da se potem gode mej ljudstvom — čini, ki polnijo zapore in posilne delavnice. Ali okrožnica nas nema preveč vznemirjati; treba le, da do dobrega preiskujemo nje namen.

Baron Winkler, kakor sin našega naroda, dobro pozna njega lastnosti, on čuti s tem narodom in na srcu mu mora biti duševna in fizična blagost Slovencev. — Njega pridnost in vestnost mu je pomagala do tako visocega mesta, da more zdaj tudi resnično postati velik dobrotnik svojega naroda, in da on to hoče, to si moremo toliko bolj misliti, ker ga poznamo kot tacega moža, kateri je uže

prav spoznal, da le tista slava večno traje, katero si človek pridobi v skrbi in boju za blagostanje človeštva, ter da je največega zadošččenja iskati v tem, kar je človek za občno korist storil. — Ker pa je sedanji kranjski dež. predsednik dober poznavatelj svojega naroda, zato je naravno, da vsako stvar prime pri praktičnej strani; dokaz temu je, da se je z omenjeno okrožnico v prvej vrsti obrnol na duhovščino.

Kedo more bolj podpirati posvetne gosposke gledé na dosego moralnih ciljev, nego duhovščina; kedo je k temu tudi bolj poklican, nego uprav ona! Prvi pogoj k moralnemu življenju je zmernost in delanost; človek, kateri rad dela in zraven tega zmerno živi ter omeja svoje potrebščine, ne pregreši se tako lahko zoper človeško društvo in moralo. — In k delu in zmernosti vzbujati, to je mej drugim v prvej vrsti naloga dušnih pastirjev. Naloga duhovščine, ako jo ona skoz in skoz prav razume, tako je lepa, tako vzvišena, da je pač vredna, da se jej posvetijo v resnici plemeniti in visoko nadarjeni ljudje, kajti od tega, kako izvršujejo duhovni pastirji svojo nalogo, močno je odvisna sreča ali nesreča naroda. Gotovo pa je, da duh časa terja kolikor mogoče visoko omikano, v svetovnem boju za obstoj skušeno duhovno pastirstvo, katero v prvih vrstah sveti narodu z lučjo dobrega izgleda. Mi hočemo s tem tudi reči, da je treba ljudstvu praktično pokazati, kaj mu je koristno, kaj škodljivo.

Ko je svet zvedel za okrožnico kranjskega deželnega predsednika, sodil jo je iz raznih stališč, a nobeden ne tako čudno, kakor velikonemški

listi. — Ti so hoteli s to okrožnico konstatirati, da je naš narod bolj spriden, nego so drugi, osobito pa, da več žganja pije, nego nemški narod. Temu pa ni resnično tako; primeroma v nekaterih krajih Nemci veliko več žganja pijejo in dosti bolj nezmerno živé, nego pa Slovenci, tega nas najboljšje prepriča statistika porabe žganja. Iz te statistike je razvidno, da povprek naš narod ni tako udan žganim pijačam, kakor mnogi drugi narodi, in okrožnice dež. predsednika kranjskega ni tako razumeti, kakor so jo razumeli (naravno iz hudobnega namena) nekateri velikonemški listi. — Kranjsko ljudstvo je v svojem jedru še nepokvarjeno, ali zapazilo se je, da se je tudi mej njim začela širiti ona bolezen, katera je nekatero narode uže tako otrovala, da so dotične vlade morale ustvarjati jako stroge postave proti žganjepitju. Uprav zato pa, da se to zlo ne širi mej našim še zdravim narodom, bila je izdana ona okrožnica, ki je torej imela pomen preservativa. Pametna je bila vsled tega tudi misel, da se je predsednik baron Winkler z njo obrnol na duhovščino, kakor varuhinjo narodne morale.

Mi smo uže večkrat poudarjali, da prav zaradi tega, ker je naš narod še krepak na duši in na telesu, ne propade kakor narod; naše menenje sega v tem obziru še dalje. Znano je, v kolikej nevarnosti so naše pozicije posebno na južnih mejah in v mestih, ki stoje ob teh mejah. Trst, Gorica in nekateri kraji v Istri bi bili za Slovanstvo za vedno zgubljeni, ako bi naš narod moralno in fizično propal; moč, na katero se moramo v tem obziru največ zanašati, ta je uprav duševna in fizična krepkost našega naroda.

PODLISTEK.

Solza materina roši izgubljenega sina.

(Dalje.)

Ko oče svojo povest konča, vsak nekoliko povzije in se odpočije, toda ne dolgo. Kmalo zopet plava čoln po morju, da se delajo majhni valiči daleč na obeh krajih. Mej pogovor jim naglo mine dopoldne in predno so mislili, privesljajo do očetovega prijatelja.

Očetovo prošnjo zaslišavši pravi ta: »Sam nemam zdaj nobene ladije, a vem za eno, ki v kratkem odpluje v Ameriko. Če želite, priskrbim vama službo na njej.

Očetu je to všeč. Kmalu se poslove in odveslja proti domu, naša mlada znanca pa stopita v službo na ladiji in odjadrata proti marokanskemu bregu.

II.

Uže je minolo sedem let, kar sta morala Urh in Tone pobegniti. V ribičevih hiši se je marsikaj spremenilo in prenaradilo. Poglejmo malo noter.

Pri oknu je postelja, v njej bolnik, katerega kašelji hudo nadleguje, sedaj se obrne na eno stran, sedaj na drugo, zdi huje in toži, da ga vse boli in teži. Le redko mu zatisne spanec oči, pa še to spanje mu grene strašno sanje. Časi iz spanja kvišku plane, plašno se ozre okrog sebe, globoko vzdahne, pa zopet omahne in se zgrudi umirjen, da sanje niso re-

šnične. To je ribič. Urhov in Mihčev oče. Ni minolo polu leta, kar je Urh otšel in moral je ribič leči. Najmanj mej vsemi je on žaloval pri njegovem odhodu, pa pozneje ga je najbolj pogrešal, bolj nego mati, ki je dolgo noč in dan solze po njem točila, pa sedaj se potolažila. Vedno sedi pri bolnem možu in mu streže kar more.

Le kadar premišljuje Urhovo osodo, kaneti jej dve debeli solzi iz oči na lice, katero ni več tako rudeča kakor nekdanj, ampak blede od čuvanja in žalosti. Druzega človeka ni v hiši, razen očeta in matere. Vse je tiho, le globoki vzdihljaji bolnika se čujejo, in mati včasih skrbno na postelji pogleda, potem pa zopet na šivanje, katero ima na kolenih.

Kde pa je Mihčev? vpraša oče in se na drugo stran obrne. Ni ga še iz mesta, odgovori mati, Bog vedi, kako novico prinese. Ali se je kaj zvedelo o Urhu ali nič. Ali je na morju poginol ali na subem. Morebiti je v novem svetu ostal. Pa bi bil vsaj pisal, morebiti je, pa se je vsako pismo izgubilo. Bog mu daj srečo, kodar hodi in moj in božji blagoslov naj ga spremlja. Tako govori mati bolj zase, nego očetu, ki je počasi oči zaprl in zadremal.

Zopet je v malej sobici vse tiho.

Bog daj srečo, mrmra mati, mojemu dragemu Urhu. Ne pozabim ga, dokler bom živea, kako je bil poslušen, kar sem mu rekla, vse je rad storil, kakor sem ga bila vesela! Morebiti pa je uže v večnosti — in debela solza jej iz oči pade — v nedeljo plačam gospodu duhovniku za sveto mašo v vzveličanje njegove duše. Da je živ, zdavnej bi bil pisal, uže sedem

let za njim jokam. Utonil je ali pa v novem svetu ostal. Ko je Mihčev prvič v mesto k očetovemu prijatelju šel prašat, je li se Urh vrnol, rekel je, da je ladija prišla srečno v Ameriko, tudi srečno odjadrala, kakor poroča pismo, a menda so jo vinarji zadržali, da je zakesnela, dan na dan jo pričakujejo.

Kako novico pa danes prinese? Dobra menda ne, ker ga tako dolgo ni, ko bi bil Urha našel, ali vsaj kako pismo prejel, uže zdavnej bi bil domá, ker ve, da me s tem potolaži in očetu holecen olajša. Sedem let je, uže sedem let! Da bi vedela, da je v novem svetu, šla bi za njim.

Tako toži materino srce, ko se duri odpro in v hišo stopi mlad, krepak mladenič. Ko ga mati zagleda, vpraša ga naglo: Mihčev, ali tudi danes nisi ničesa zvedel? Ali ni bilo nobenega pisma, tudi za Tonetove stariše ne?

Nobene reči ni bilo, odgovori Mihčev. Le to žalostno novico vam moram povedati, da se je ladija razbila in daso skoraj vsi utonili. Nekateri mornarji so vendar bili oti ter so v Ameriki ostali, če sta bila naš Urh in Tone tudi mej njimi, to se še ne ve, nek mornar, kateri se je rešil, pravi, da sta oba ostala v Ameriki. Bog ga vodi, kodar hodi, vzdahne mati in glavo na roke nasloni. Mihčev se preobleče, vzame mreže in gre ribarit. Oče je mej tem spal. Ko se zbudi popraša mater: Je li Mihčev uže prišel? Da, prišel je, pa nič dobrega in veselega ni prinesel, pravi mati. Še sedaj nič gotovega ne vedo o Urhu in ladiji? oglasi se oče. Nič še, odgovori

mati, da bi bolnega očeta, ki vedno po sinu popraša, preveč ne prestrašila.

Uže pride ladija, uže; tudi jaz sem mesec dni po morji brodil, pa bi v dobrem vremenu še osem dni ne bil potreboval, reče oče, in onemogel oči zatisne. Mati pa pri postelji sedé za sinovo izveličanje moli.

Mračiti se je začelo, ko Mihčev domu pride. Spravi mreže in drugo pripravo na svoje mesto in k očetovej postelji sede.

Očetu vedno slabše prihaja, ko čuti, da se mu bliža zadnja ura, začne tako le govoriti: Bog me kliče iz tega sveta, veliko dobrega sem na njem užil, pa tudi marsikatera kapljica grenkega pelina je kanila v čašo veselja. Toliko ložje zapuščam svet, ker vem, da ne bodeta pomankanja trpela. Za to sem poskrbel; naj vama razodenem še, kar je bilo doslej zakopano v mojem srci.

To vesta, da sem v petnajstem letu svojega življenja zapustil domača veselja in se spustil na morje. Morje in vožnja po njem me je na svetu najbolj veselila. Šel sem v veliko primorsko mesto in iščem službe. Dolgo je nisem mogel najti, poslednjič mi sreča pomore, da dobim službo na ladiji. S to ladijo sem prvič po morju potoval in svojemu prijatelju sem pripeljal Urha, kateremu sem življenje otel. Tudi na drugem in tretjem potovanji sem bil srečen.

Na četrtem popotovanju pa sem vse svoje prihranjeno premoženje izgubil, ladija, na kateri sem služil, pogreznola se je v silnem vinarju, kateri nas je h kraju vrgel. Le malo se jih je rešilo, jaz sem za

Mestni prebivalci, posebno tržaški, kaj hitro propadajo, ker tukaj se šopiri gizdavost in večina hitro živi in v nezmernosti išče zadoščenja za vsakdanji trud. Kako tukaj morala peša, razvidno je najboljši iz štati-stike samomorov v vseh društvenih razredih, — šopiri se tukaj najsurovejši materijalizem, ki ne pripoznava drugega nego momentanno uživanje.

Da pri takih razmerah, katere se še od dne do dne slabšajo, ima zdrav narod slovenski, ki Trst in Gorico na daleč obdaja, nalogo regenerirati, to je pomladiti ta mesta, to je čisto naravno, saj to nalogo je vršil uže dosedaj naš narod, le da se je kot narod stopil z onim elementom, katerega je pomladil, in to vsled pri njemu spavajoče narodne zavesti; prav tako naravno pa je, da bodo ta mesta, kolikor bolj se bode zavedal naš narod, tudi bolj naša domača postajala, to je posledica naravnega narastaja našega elementa v teh mestih.

Vsakemu rodoljubu, posebno pa našej duhovščini in drugej zavednej inteligenciji je torej skrbeti, da se naš narod ohrani zdrav in čil na duši in telesu, ker le tako bode mogel spolnovati svojo misijo kakor narod, ki hoče braniti in zopet sam posesti po naravi mu odkazane teritorialne meje. — Še spridenim propalim narodom ne bi mogli odvrniti drugih propalic, pač pa s čilim, zdravim, moralnim narodom brez vsakega dvoma. — Zatorej se tudi mi vjemamo z baron Winklerjevo okrožnico; ona naj bode našemu narodu to, kar pravi Italijan: »All'erta«. — Bodimo zmerni, trezni, delajoči, štedljivi, ker le tako postanemo tudi neodvisni, veljavni, odločilni! Naj se mej nami ne vkorenini surova poželjivost po nikakem brez-mernem uživanju.

Ali, da ostanemo krepki, k temu nam ne pomagajo deklamacije nazoviliberalecev in doktrine socijalnih demokratov, ki so uže davno postali žrtva surovemu materijalizmu; držimo se svojih starih poštenih običajev, kolikor nam je le mogoče, ker oni so nas dosedaj dobro branili in obranili propada.

Napredujemo se svetom, a ne pozabimo in ne zanemarjajmo kreposti naših pradedov. To nas najsigurnejše privede do končne zmage. Kakor smo rekli uže v začetku, nismo še padli mi Slovenci toliko, da bi bil svarilen glas za nas glas upi-

hloč zgrabil in mogočen val me je na kraj nesel. Tukaj me je, draga žena, tvoj rajski oče, Bog mu daj nebesa, dobil in pod streho vzal. Dolgo časa sem živel pri tvojem očetu, dobro in slabo sem z vami delil. (Dalje prih.)

Birmanje

v dekanijah: Komen in Devin, na Krasu od 19. junija do 8. julija leta 1884.

O kakšno veselje občutil je Kras, Ko prišli so Oče obiskat vse nas! Saj je pa tudi vse hrepnelo — Videt' obličje Nadškofa veselo.

Da je pa temu resnično tako — Priprave so priča, ki zrejo v nebó: Prelepi so priča ti slavoloki, Ki vzdigajo se kot biše visoki. —

In kakšna radost je bila še lé Ko slišali smo Njih pridge lepé! V kterih besede Njih sladke in mile, Gotovo vsa'ga so omečile. —

Poslednjič pa tudi prijazno ravnanje — Očetna Njih skrb pa priporočanje — Gani ti mora res sledno srca, Če tud nemarno še tako je. —

Kdo torej ne ljubi tak'ga Pastirja? Ponižnost' Njegovi kdo se primerja? Kdo ne bi srčno bil Njega vesel — Kdo ne bi čast — ter hvalo Mu pel?!
Kraški duhoven.

jočega v puščavi; toda svaritev pred nevarnostjo nam ne škoduje. Da bi jo le vsi Slovenci, posebno pa naša inteligencija, dobro razumela in delala po vseh slovenskih pokrajinah v nje dobro umevnem zmislu.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesar je iz Pulja odpotoval v Isl, cesarjevič Rudolf pa v Celovec, kamor je prišel 10. t. m. zjutraj proti osmeji uri; pripeljala se je tja tudi visoka njegova soproga, da sta položila vogelni kamen muzeji Rudolfinum. Na kolodvoru so visoki par sprejeli deželni načelnik, pokneženi škof in drugi dostojanstveniki. Ljudstvo je visoki par navdušeno pozdravljalo pri dohodu v okrašeno mesto. Popoldne je prestolnik položil vogelni kamen; načelnik koroškega zgodovinskega društva, vitez Moro, imel je slavnostni govor. Prestolnik je izrazil svoje veselje in veselje visoke njegove soproge nad domoljubnim podjetjem, želel mu lep vspeh, ter se zahvalil, da se je podjetju dalo njegovo ime. Potem je visoki par ogledal bogate zbirke.

Cesar je imenoval za moravskega deželnega glavarja konjiškega stotnika grofa Vetter, in za njegovega namestnika dr. Šroma.

Nove volitve v deželne zbornice dokazujejo, da je levica državnega zbora podobna ladiji, katero zapuščajo podgane. Na Dolenjem Avstrijskem je levica na deželi pridobila en sedež, tri pa zgubila, povsod pa so bile manjšine konservativcev mnogo zdatnejše, nego pri zadnjih volitvah v letu 1878; in dogodki na Dunaji, kjer dan na dan odpadajo najboljši levičarski pristaši, dokazujejo, da je konec fakijske klike. Še huje, nego na Dolenjem Avstrijskem se je godilo levičarjem na Moravskem, tu so namreč zgubili toliko sedežev, da odslej ne bode več imeli večine v deželni zboru.

Dalmatinski deželni zbor je bil 8. t. m. z navadnim običajem zaključen.

Cesar se je zahvalil dalmatinskemu deželni zboru za čutila udanosti in zvestobe, katere je izrazil pri zaključenju. Na Ogerskem so volitve v državni zbor popolnoma izvršene; končni podatki je tak le: vlada ima 284 pristašev, zmerna opozicija 60, neodvisna stranka 77, antisemiti 17, narodna stranka 16, divjih pa je 9.

V Bukovini so bile 9. t. m. volitve v deželni zbor, zmagali so vladni pristaši in Rumunci, liberalci pa propali in s tem tudi glasoviti državni poslanec Tomaszczuk, ki je kandidiral v Kimpoluugu.

Vnanje dežele.

Meja mej Črnogoro in Turčijo se uže več let vreja, pa vendar še ni vrejena kljub določbam berlinske pogodbe. Večkrat se je uže trdilo, da je turški sultan dovolil vse, kar je zahteval črnogorski knez, a iz vseh teh dovolitev ni bilo drugega, nego klanje mej Črnogorci in Turki na meji. Zdaj poroča »Pol. Corr.«, da je turški minister zunanjih zadev, Assym paša, naznanil črnogorskemu zastopniku, Vukoviću, da je sultan uže podpisal ukaz, ki odobruje določbo črnogorsko-turške meje po predlogih črnogorskega kneza. Skadarski guverner je dobil ukaz, naj stori, kar potreba, da se meja vravna. Zemljišče, zaradi katerega je prepir, pripade Črnej Gori. — Bomo videli, kako se to izvrši.

Bolgarski knez je 9. t. m. odprl sobranje. V prestolnem govoru je knez naglašal, da ima izredno zasedanje namen potrditi oblastva in izraziti voljo naroda glede načrtov zakonov, ki se imajo predložiti rednemu zasedanju. Knez upa, da poslanci dokažejo, da je ustava na Bolgarskem mogoča. Po združenem sklepu konservativcev in liberalcev je bil izvoljen Karavelov sobranju za načelnika; Bankov je odstopil. Karavelovu se je naložilo, naj sestavi ministerstvo.

V Belgiji je tudi pri volitvah v senat zmagala katoliška stranka. Vsled tega pa so liberalci hudo razdraženi; posebno v

Bruselju je drhal začela po ulicah razsajati; ali ni bilo posebne sile, ker je meščanska straža in žendarmerija lahko vsak izgrede zabranila; tudi v Gentu se je pojavila neka demonstracija, ki pa tudi ni imela nobenega hudega nastopka.

V Belgiji ste obe zbornici sklicani na 22. t. m. Vlada jima najprej predloži predlogo, da se diplomatska zveza z Vatikanom zopet ustanovi.

Angleška gosposka zbornica je 9. t. m. po dvadnevnej seji zavrгла predlogo o predrugači ustave z 205 glasovi proti 146. — Konferenca o egiptovskih denarnih zadevah nič prav ne napreduje. Posvetujejo se zdaj finančni svetovalci, ki so se pridali poslancem.

Iz Sudana se poroča, da Mahdi hitro napreduje in se pripravlja obkoliti Koroško. — Imenitna egiptovska visoka šola El Azhar se je izrekla za Mahdijev nauk.

Na otoku Madagaskarju so Francozi uže pričeli vojno zoper otočane. Admiral Galiber je zaprl luko Mahanuru ter izkrucuje francosko vojsko. Otočani se pripravljajo na ozbiljen upor.

Iz Pekinga se poroča, da je tam prevladala vojna stranka in sklenola vojno zoper Francoze.

DOPISI.

Iz tržaške okolice, 10. julija. (Pravijo, da kder ima Bog en altar, ima paklenšček dva). — Solnce je pripekalo izza sivih oblakov, strašna soparica je pritiskala na zemljo ter ulivala potoke znoja po človeku, ko so v nedeljo popoludne rajali in plesali pod prostim nebom na tratinji pred cerkvo sv. Ivana na Verdclju — ali ne pod prostim nebom, pod nizko razprostrto rjuho so plesali!

Ples! ena najslajših besedi, kar jih zvoni v ušesih okoličanskega fanta, sklicali je na to tratinjo mnogo ljudstva, ki je gledalo plesanje naših okoličank in »prelepo« okoličanskih fantov. Res, prav lepo je in mило zvoneče petje teh okoličanskih in drugih tržaških plesačev. Namesto da bi nam pod trobojnico, ki je nad njimi plapolala, zapeli kako lepo slovansko, klobasajo ti čisto slovenski sinovi razno nesramno in nemoralno lahonsko mešanico. Sramota! Brez malih izjem na vseh okoliških plesih (šagrah) dajó prvo mesto temu laškemu kvakanju.

Ples je eden najstarodavnejših in najrazprostranejših običajev pri vseh narodih, ker opravljali so ga i pri mnogih verskih navadah. Tako je n. pr. David plesal pred škrinjó zaveze; razni plesi v navadi so pri divjih ljudóžrcih, v navadi je ples toliko pri prostejšemu narodu, kakor i pri mogotih; — ako se ozreš po živalih, zapaziš da i te plesajo so svojem načinu in v zlasti opice. Grci so čestili tudi posebno boginjo plesa, Terpsihoro in tudi današnji novodobni svet se je poprelj preveč tega češčenja. Kdor malo premisli, sprevidi, da ples ni nič drugega, nego izraževanje svoje zadovoljnosti, kajti ne bodeš videl otožnega človeka, kojemu je smrt pred malim kakega svojih ljubih pobrala, ali se mu kaku druga nesreča pripetila, da bi šel na ples se razveseljovat in tešit žalost, ampak videl bodeš otožnega in samega, v misli in žilost vtopljenega. Na plesih in zlasti okoliških ne rajajo le vaški fantje in dekleta, temuž tudi drugi iz mesta prišedši postopaci. — Na take plesne prieneajo tudi razne mestne »civete« in šešolote, prave spake mej okoličani. Takih je na okoličanskih plesih le preveč. Ni zadosti, da mote ljudstvo in so mu nadežne radi svojega večinoma nesramnega vedenja, temveč one pospešujejo med okoličankami laščino ter jih z svojo ostudno kletvenino le kvarijo in pohujšujejo. Takih »čenč«, ki se pojo po shodih ali v kakej krčmi (kajti i te neperredkoma obiskujejo) takih laških pesni, da se človeku gabi, navdijo se tudi majhni vaški otroci, ki si jo, naj bo pesen kakoršna si bodi, dobro vcepijo v mlado glavico in na večer ali iz šole idoč po cestah peti poskušajo. Od teh mladih »kupanj domovine« razširi se tako petje po vasi in polagoma i v bližnje kraje tako, da je kmalu vdomačeno po vsej oklici. In kdo je temu kriv? Dve ali tri mršave tržaške babe, ki so polne vina pele v kakej krčmi. Uzroka sramotnemu laškemu popevanju po shodih in cestah od strani naših fantov iskati je tudi v dotiki, ki jo imajo z mestnimi renegati. V katero vas kaj pridem, povsod je kaku laška pesen vdomačena. I na trdem Krasu se teh sliši.

Ali bi jih ne bilo mogoče spodrinoti? Zdaj, ko ima uže vsaka vas svojega učitelja, ki je večinoma tudi petja zmožen, menim, da bi to ne bilo nemogoče. Tak učitelj, ki ima cerkveno petje v rokah, naj bi vaške fante tudi kake slovanske pesnice učil; le s tem bi se tej laškej povodnji v

okom prišlo. Bolj zavedni fantje pa naj bi svoje sodruge, ako kako laško peti začno, posvarili. Ker nam je mati Slava, spoznavajmo jo pred svetom! Vem, da s takim ravnanjem marsikakega lahonskega drnemo, pa nič ne de: svoje narodnosti se zavedajmo povsod!

Ker sem s plesom začel, končam naj s plesom. Opomniti mi je še, da prav na takih »somonjih« si marsikako deklo bolezen nakoplje. Ako vse potno in teško sopoče plesati gre ter raja pod nizko razprneno rjuho, kder se gosti prah kvišku vzdiguje (navzlic polivanju z vodo), lahko se, ako po konečnej »partidi« na pivo, vino ali kako drugo mrzlo pljačo gre, prehladi in se potem doma v postelji pokori. Boljše bi bilo, da bi se plesi prirejali kasnejše in ne zdaj v najhujšej vročini. Ali kaj moreš svetovati tem trmastim fantom, ki ne odstopijo od svojega namena, da bi tudi po njih s palico udrihal. Koliko se je uže govorilo, prodigalo in pisalo in vse je le bob ob steno. Primoraj jih ne, da bi take plesne zatrli, in prepričaj jih tudi ne, da bi jih prenesli. Vendar pa bi v obče dobro take plesne mogla višja oblast prepovedati, kajti z njimi se spodbujuje merala in blagostanje. Zlasti tu pri Trstu škodijo taki očitni plesi mnogo morali, kajti semkej dohajajo večinoma ničvedne dekline in drugi tržaški pobalini, ki z svojim grdim vedenjem ljudstvo pohujšujejo tako, da bi poštene okoličanske deklice moralo sram biti, vdeležavati se teh njim namenjenih veselje. Blagostanje spodbujujejo, ker se v takih dnevih pije in troši po nepotrebnem premmogo denarja. Dva ali trije mladeniči (»partarji«) osnujejo ples, dobiček pa pošteno zabijejo mnogokrat v enem samem večeru, večkrat pa ves teden. Naj reče kdo, kar hoče, okoliški »somonji« so le zbirališča lehkóživcev, ker v nje le redkoma kak trezno misleči mož zajde.

Časi se spreminjajo, in naše okoličanke v njih! — Tudi naša prekrasna okoličanska noša, namreč ženska, ker moška je skoraj povsem šla rakom živizgat, se zdaj pač. Peča je uže redka, kajti naša dekleta se sramujejo avbice. Druga je zlasti na nekaterih pol gosposka, pol narodna; dolg »kamufan palétó« se bolj prilaga našim dekletom, nego stara narodna jopica. Krilomora tudi novošegno nabrano biti ter brez »počla« in iz njih ust, glej čudo, ne udarja na uho tile sladka slovensčina, ampak tu in tam tudi milozvučna *lingua del'šit*. Ali kaka: »Bon žorno, bona šera, šon štada itd. Roko na srce, drage okoličanke, in brez zamere: pomislite, kam pridemo s takim ravnanjem, Nikamur drugam, nego v propad in v italijansko žrelo; predno se pa to zgodi, stopimo vendar na noge ter branimo se do skrsjne meje. Naprej zastava Slave!
Levin.

V Gorici, 10. julija 1884. — Blagoslovenje zastave bralnega in podpor-nega društva v Gorici daje še vedno edino gradivo za pogovore po našem mestu.

Najrajše bi to stvar zamolčali in spravili v pozabljivost naši Lahončiči, pa par viših osov, katere so pri tej aferi igrale jako žalostno ulogo. — G. Jonka izgled je našel posnemalcev; — mnogi veči in manjši trgovci iz okolice in Tominskega so zapustili Venutti-ja, brate Bozzini, tudi hude, pa zavratne hujskarje, potem vinotrčca Bras-a, Lokavčanom in Vipavcem sploh dobro znanega »krakelerja« Miho Furlanija in še nekoliko drugih. — Pošteno se je obnesel bogati trgovec France Hmelak iz Lokavca, ki je šior Michelu razložil, v kakej meri bi se moral še on od slovenskih kmetov učiti pametnega vedenja, in koliko stoji on se svojo omejenostjo pod vsakim poštenim kmetom, plačal svoj račun, pa mu rekel: A rivi-disi mai plut; che vegnin pur chei di Uzin culis lora palancullis a compra di vó. Šior Michel pa se je tako razjubil, da se je celó spozabil in dajal pred vsem svetom dokaze olikanosti. Ljudstvo na Goriškem je vsled zadnjih dogodkov tako razjarjeno, da strogo terja od svojih poslancev, naj iščejo zadoščenja razjarjenemu narodu, in ako ga ne dobé, naj rajše zapuste deželni zbor. — Kakor se sliši; ventiliralo se je to prašanje tudi uže v poslaniških krogih, in ako ne bode vlada posredovala, da se Slovincem dovoli slavnost prav tako, kakor jo je v začetku dovolil gosp. dvorni svetnik baron Rechbach, potem utegnejo biti nastopki netaktnosti goriških »krakelerjev« res ozbiljni.

Vtorek je bila dež. dvorana polna radovednežev, ker vse je pričakovalo, da bodo slov. poslanci interpelirali vlado o tej zadevi; toda nič ni bilo pri seji vtorek, ali odloženo ni še opuščeno, in akoprem »Corriere« uže nekam zmagovasno naznaja, da ni bilo iz vsega hrupa nič, utegne se jako motiti, ako misli, da bomo Slovenci tako mirno prenašali njegova pobalinstva. Ako ne bo torej stvar poprej poravnana, bomo vtorek, ali sredo prav gotovo slišali kaj novega iz dež. zbora Goriškega. — To so stvari, ki včasih spravljajo v zadrege celó kacega minister-skega kandidata. — Nek visok gospod se je brez potrebe v tej stvari preveč kom-

promitral. Zgodi se takim gospodom celo da se poprimejo izgovorov, ki bo smešili vsacega neukega kmeta, nek tak visok gospod se je namreč zgovarjal: „Nisem pazil, za kaj je šlo in sem glasoval brez premisleka. — Čudno! Drug visok gospod, po nekakem konkurent prvoga, pa si manca roke in se sarkastično v brke smeje. Da tudi nek drug gospod, ki je *repa* tako okisal, da je niti sam ne more jesti, najbrže obžaluje svojo malodušnost, temu se ni prav nič čuditi. Kaj je bilo treba toliko konfuzije, tant de bruit pour une omelette? — Hrvat bi rekel: »premodrosti višje stvari pokvare«. Ali kar se tiče Goričanov samih, marsikateri, ki je podpisal zloglasni protest, denes obžaluje ta korak; nekateri so izrekli našim veljakom, da niso niti znali, kaj so podpisali, nekateri taki so celo pripravljani, da javno prekličejo svoje podpise. — Zopet drugi, ki niso podpisali, odvrtaajo od sebe celo sum, in javijo po listih, da niso bili v nobeni dotiki z onim protestom. Iz tega naj se slavna vlada sama prepriča, koliko vrednosti je dati takim protestom in koliko se je bati nemirov. »Der Boden für Demonstrationen war von allen Anfang entzogen«, to naj bi si zapomnila tudi »Triesterca«, ki je v svojej premodrosti nekaj takega blebetala. — O dnevi, kedaj bode slavnost, se pri takih okoliščinah niti ne more govoriti; najbrže bode odložena za več časa; ali kakor se misli v obče, posebno pa na deželi, bode preložena slavnost še bolj velikanska, nego bi bila, ako bi se bila vršila 6. t. m., kajti ravnanje goriških prenapetnežev nam je dalo še več poguma in povsod na Gorškem se uže zdaj pripravljajo, da pridejo v še večem številu na slavnost v Gorico, naj pa bode kadar koli. — Res je, da imajo tuk. snovatelji slavnosti strašne sitnosti, kakor nič manj jih nemati Vi vrli snovatelji izleta v Trstu, ali narodne čast naj nam bode nad vse, in jaz menim, da kakor vsi goriški, odobrujejo tudi vsi tržaški Slovenci odločen korak odbora bralnega društva. Našim Lahončičem moremo pa celo po nekakem hvaležni biti, kajti ohrabli so z svojim netaktnim postopanjem naš narod tako, da bi bil denes pripravljen do velikih žrtev, ob enem pa bomo pri tej priliki tudi bolj natančno zvedeli, kaj vlada misli z nami primorskimi Slovenci. Tominci, Kraševci, Vipavci, Brici in goriški okoličani zdaj v prvo, ko pridejo v Gorico, poprašujejo, kateri so tisti trgovci, ki so podpisali oni neslani protest. — Zdaj bi bil jako ugoden čas, da bi se nekoliko trgovcev, dobrih Slovencev, tukaj etabliralo s primernim kapitalom; gotovo bi delali prav dobre posle. — Skoro bi bilo dobro pohvaliti »chei siors puntars, che spartisin il mond al cafe dalis tre Coronis«, parce che jan svejad i lors vers (no ideaz) fradis Tulinnoz, Ciarsulins e di la dal Alsovizza. Gorica je res lepa kot Nica, ali nekateri Grgarci, Kraševci in Karnjeli bi kmalo napravili iz nje Abdero. Ali jan še ni vstal Demokrit?

Iz Logatskega okraja, 8. julija. — V 2. dan meseca julija t. l. se je zbralo vse učiteljstvo tukajšnega okraja, razven jednega, ki je bolan, k uradnej konferenciji v primerno z cesarskimi in narodnimi zastavami okrašenj sobi družega razreda krasne Spodnje-Logaške šole. Ono šolsko poslopje je novo, vlaško leto se le dodelano in blagoslovljeno, prostorno je in jako okusno na pripravnem kraju sezidano, ima okoli in okoli prostoren in jako urejen vrt (nekaj ga je še le v delu) in je v tem okraju prvo za Idrijsko prekrasno šolsko palačo.

Slava toraj Logaške soseski, osebno obče spoštovanemu gosp. A. Mulleju, ondodnemu županu, ker vé in zna šolstvo in učiteljstvo tako visoko ceniti, da je blagovolil tako prekrasno šolski dom postaviti — sebi in vsej soseski v čast, drugim pa izgled in posnemo.

Kmalu po 10. uri je otvoril gospod predsednik s kratkim ogovorom zborovanje, spominjal se je prerano umrlega in vrlega Idrijskega učitelja g. Zorža.

Potem so se prečitale nekatere naredbe in naznanila c. kr. šolskih oblasti itd. Namestnikom se je zbral gosp. nadučitelj A. Ribnikar, a zapisnikarjem sta bila izvoljena z aklamacijo gosp. nadučitelj J. Krnc in gospodičina Ariglar.

V običajnih opazkah je gosp. predsednik gorko priporočal pravilno in natančno sestavljanje uradnih zapisnikov in knjig. O šolskem napredku se je sploh jako pohvalno izrazil — le pri nekaterih šolah se jezikov nauk premalo in površno goji. Potem je povdarjal posebno in priporočal disciplino v šoli in izvan šole; kajti otroci naj se vadijo reda in lepega vedenja v vsem in povsod, oni naj se vzgojujejo [v dobre kristijane in prave državljane.

Vadijo naj se tudi v cerkvenem petji. Mej opazkami je počastil zbor visokorodni gospod grof A. Pace, načelnik c. kr. okrajnega šolskega sveta z gosp. J. Riharjem in ostal do konca zborovanja navzoč. Naj omenim še tukaj, da se je tudi Logaški

duhovni pomočnik, za šolo uneti in prijazni gosp. Čuk, vdeležil zborovanja.

Gosp. predsednik nadaljuje: šolske bukvarne naj bodo tako urejene, da bodo učiteljem in učencem v poduk; razdeljene naj bodo toraj v dva dela in sicer, v prvem naj bodo knjige za učiteljevo vporabo in v drugem za učence. Dalje je gosp. predsednik naročil, naj do 10. avg. vsako vodstvo šole izgotovi »vprašalno polce« in do konca avgusta meseca t. l. naj se mu pošlje »razdelitev učnih ur«.

Gledé rabe učnih knjig ostane v prihodnjem šolskem letu vse pri starem.

3. točbo dnevnega reda: »Zakaj in kako naj se učitelj izobražuje?« pohvalno sta rešila gg. referenta Benedik in Turek. V deželno učiteljsko konferenco sta bila gosp. nadučitelja K. Dermelj in L. Požič izvoljena. V stalnem in bukvarnem odboru so bili prejšnji udje po aklamaciji zopet potrjeni.

Iz poročila okr. uč. bukvarne ali knjižnice smo razvideli, da je v spretnih rokah in izvrstno vrejena, zato se je knjižničnemu odboru, posebno njegovemu načelniku, zahvala izrekla.

Samostalni nasvet gosp. nadučitelja Benedeka je bil nekako ponovilo vlaške konference — po glasu: »kdor trka, temu se odpre« — v katerem je stanovanja šolskih voditeljev v nekaterih šolskih poslopih kritikoval. (Konec prib.)

Domače in razne vesti.

Mestni zbor je imel zopet včeraj sejo. — Pred vsem je vodja magistrata, g. Gandussio poročal o onej Emiliji Posega, o kateri so lahonski listi toliko hrupa zagnali, češ, da jo je policija z silo kakor popolnoma pametno tirala v blaznica. Nekateri mestni svetovalci so v tej zadevi interpelirali in magistrat je vsled tega stvar natančno preiskoval in v včerajšnji seji je magistratni vodja poročal, da na vseh govoricah ni nič resnice, in da je uradno konstatirano, da je Posega res zblaznela ter da ni nobena oseba uplivala na to, da so mlado Posego odpeljali v blaznico. — S tem odgovorom so bili zadovoljni interpelantje. Potem so bili izvoljeni v mestno delegacijo Bordini, Dimmer, Dr. Mojzes Luzzatto, Rafael Luzzatto, Pervanoglu, Piccoli, August Raskovich, dr. Righetti, pl. Stallitz in Ventura. Podpredsednik je nadalje naznanil, da se je odpovedal dosedanjemu ravnatelju mestnega muzeja, Karol Kunz temu mestu in da se bode vsled tega razpisala ta služba. Asesor Slovcovich je naposled naznanil, da znaša ustanova Hermet 2000 gl., katerih obresti se bodo porabljali za obleko ubogim otrokom, katera obleka se bode delila vsako teto na smrti dan rajncega Hermeta mej omenjene otroke. V tajnej seji je potem zbor imenoval več učiteljev in učiteljic za mestne šole.

Odbor tržaške čitalnice naznanja svojim ndom, da bode na čitalničnem vrtu vsako prvo in tretjo soboto v mesecu, počenši z soboto, 19. t. m. koncertna godba. — Vidi se, da se je odbor oziral na željo udov in mi mu sopot presrčno čestitam k tolikemu vzletu.

Tržaške novosti:

Različne vesti o goriške slavnosti in druge se raznašajo po Trstu. Uže pred trimi dnevi so hoteli nekateri vedeti, da je slavnost v Gorici od tukajšnjega namestništva tako dovoljena, kakor stoji na programu, katerega je izgledo goriško podporno društvo. — Včeraj jutraj pa so prišli nekateri uradniki v naše uredništvo in z vsjo odločnostjo trdili, da je prišel z Dunaja na tuk. namestništvo ukaz, da je treba goriško slavnost brez vsake omejitve dovoliti in da je uže včeraj zvečer odšel dotični ukaz z obligatnim nosom v Gorico. Ko so pa zvedeli, da je šel sam namestnik, baron Pretis, včeraj jutraj v Gorico, raznesli so zopet vest, da je šel sam tija, da poravna ondodna nasprotja. — Koliko je na tem resnice, nam najboljšje kaže dopis iz Gorice v današnjem listu. Tudi druge enake vesti krožijo po mestu. Tako na priliko trdè z gotovostjo, da so našli te dni na divasko-puljskeje železnej progi dinamit in da so nekega dinamitovca ujeli; — potem, da iščejo Ragoso, ker je pohegnol iz Italijanskega, in da je bila vsa železnična proga Istrska stražena mej časom, ko je bil naš cesar v Pulji. — Na vsem tem utegne bli le zadnje resnično, ker je šlo mnogo žandarjev iz vse Istre in tudi mnogo finančnih stražnikov na omenjeno progo, kateri vsi so se včeraj vrnoli. Ali naravno je, da pota pri takih prilikah stražijo, ker smo na meji in blizu najhujšega gnjezda Iredentarcjev, Vidmu.

Kolera v Trstu. Predvčerašnjem se je, kakor biisk raztrobila vest po Trstu, da je neka Terezija Mahne zbolela za kolero. Vsled tega je bilo vse mesto alarmirano in mnogi so zapustili precej Trst ter se preselili na deželo. — Po natančnem preiskovanju zdravstvene komisije pa se je pokazalo, da je omenjeno 20letno dekle prenajelo se sadja in buč in si vsled tega pokvarilo želodec. Prijela jo je drizga,

bluvanje in huda mrzlica, s kratka mnogo je bila ta bolezen podobna koleri; toda denes je dekleta uže odleglo in v kratkem ozdravi. — Takih slučajev takozvane kolere je bilo več te dni, prav zato svarimo ljudi pred uživanjem dinj, kumar itl.

Vojaško. Denes je odšel tukaj v garnizonirani polk Aleksander III., car ruski v St. Peter k manevram. Tudi iz Gorice je odšel prav tija tamošnji polk princ Ljudevit bavarski. — Manevre pri St. Petru bode vodil tuk. vojaški poveljnik, fml. bar. Kober.

Ženski boj. V ulici Fontanone sreča žena necega brivca mlado dekle, katero se je preveč menilo z možem prve. — Ljubosumnost je huda strar. Žena zgrabi dekle, dekle se dolgo brani, obe sti bili uže popolnoma razmršeni; kar naglo potegne žena škarje iz žepa in svojo nasprotnico nevarno rani. Konec je bil, da je policija ženo peljala v zapor, ranjeno pa so pejljali v bližno lekarno, da si leči rano.

Požar. V sredo zvečer ob pol 7 uri je vstal pod streho hiše št. 1., ulica Commerciale ogenj, katerega pa so ognjgasci kmalo zadušili, tako da ni bilo velike škode.

Ponarajeno dvajsetico je hotel nek fantiček oddati nekej prodajalki sadja na trgu Barriera vecchia, a nek stražnik ga je zapazil in ga peljal na policijo, da se zve, od kod dohajajo ponarajene dvajsetice.

Nesreča. 17letnej Katerini Silig je prišlo pred cerkvijo sv. Antona novega v sredo zvečer tako slabo, da se je zgrudila na tla in se močno pobila. Odpeljali so jo v vozu v bolnico.

Policijsko. Zarad skandoloznega vedenja na ulici so bile odpeljane te dni v zapor: Marija F. iz Čerčić in Katarina Z. iz Ljubljane, zaprli so tudi necega Feliksa P. 50 letnega berača iz Šempasja, Jožefa L. 42 letnega fakina iz Sežane, Jožefa C. iz Podgrada, oba zarad grdega vedenja in še 5 drugih domačih nemirnežev in dolgorpsov.

Dva interesantna Tržačana. Nek Tržačan po imenu Cuzzi, navaden pisar, šel je pred par leti v Aleksandrijo in je tam službe iskal; postal je častnik egiptovske vojne; ujet je bil od Mahdijevih vojakov, a Mahdi se je tako zaljublil vanj, da ga zdaj rabi za svojega diplomatičnega agenta; čita se v Angleških listih, da ga je te dni poslal Mahdi k angleškemu generalu Gordonu, da mu ponuja dostojanstvo emirja. — Drugi Tržačan je nek T. Mendi, nekdanji sotrudnik »Triesterce« ki je od tukaj pred 5 leti ušel in odnesel tuk. ljudem mnogo tisočakov. Vse je govorilo, da je v Ameriki ali v Avstraliji. Ali na razstavi v Turinu se je posebno odlikoval nek poročevalec nemških listov in to odlikovanje je bilo osodopolno, kajti ital. policija je v onemu korespondentu, ki je tam živel pod drugim imenom, spoznala od tržaškega tribunala iskanega Mendla ter ga dejala v zapor in v kratkem ga pripelje v Trst.

Bazovica. V nedeljo 13. t. m. napravi tukajšna »Čitalnica« veliko veselico ali slavnostno njeno otvorjenje v prostorih g. M. Urbančič-a pod milim nebom se sledečim sporedom: 1. Pozdrav došlih gostov iz Trsta na vrhu Ključa. 2. Godba. 3. »Rojakom« poje dom. zbor. 4. Godba. 5. »Oljki« deklamacija. 6. »Slovenca dom.« pojo vsi zbori. 7. Godba. 8. Telovalda Sokola ali pa — »Slovenec sem« pojo vsi zbori. 9. Godba. 10. »Kje je meja?« vesela igra v 1. dej. 11. »Hrvatice«, pojo vsi zbori. 12. Ples. — Začetek ob 5 uri pop. Vstopnina za osebo 30 kr., domači fantje in dekleta plačajo 50 kr. K obilnej udeležbi vabi. Odbor.

Koperska posejilnica bo imela 20. julija od 9 do 12 ure dopoldne prvi uradni dan, in potem vsako nedeljo v hiši Borisi pri kaznilnici. Vsi udje zadruga se vabijo, da svoje deleže naj kasneje do 17. avgusta vplačajo. Odbor.

Čipkarska šola otvori se s 1. dnem avgusta t. l. v Soči, v Tolminkem okraju, kot podružnica Dunajske osrednje čipkarske šole. Pouk in vodstvo na tej šoli izročeno je Tereziji Komac-evi.

Poduk učiteljem na vinar-skeji in sadjarjskeji šoli na Slapu. Vršile se bode tudi letos praktični kmetijski izobraževalni tečaj na deželni vinarjski in sadjarjski šoli na Slapu v dobi od 15. avgusta do 5. dne septembra meseca. — Učitelji, (kranjski) ki se udeležé tega tečaja, do bodo stanovanje v zavodu zastoj, dalje primerno povračilo za pot in 21 gl. za hrano; zato pa so vezani, udeleževati se pouka teoretičnega in praktičnega ter konec tečaja dati se izprašati, o čemu uroči jim ravnateljstvo spričevala. Oglasiti se je pri kranjskem deželnem odboru najdalje do 15. dne t. m.

Iz Razdrtega. 9. julija nam pišejo: Čuli smo v naše veliko obžalovanje, da se je v nekaterih krajih slabo tolmačil članek »Ubogi Slovenci« tiskan v »Edinosti« od 5. julija t. l. ker so nekateri mislili, da je pošteni naš rojak, gospod K. ona izdajica iz našega sela, katera se omenja v gori omenjenem članku in to z besedami: »Drugi je rodom Razdrtec« itd. Ta L. je res rojen tukaj, ter krščen se slovensko vođu in tudi Slovenka ga je se

slovenskim mlekom dojila. Obilnost je menda tega g. pripravila, da se je obernal od našega naroda, kar mi narodni Razdrtci jako obžalujemo. Gospod J. K. nam je pa vsim jako drag ter ljub narodni sobčan, katerega splošno kot takega čislamo.

Spod snežnika nam pišejo: Skoraj dan za dnevom tod dežuje, sena je letos dosti manj od lani, ubogi ljudje zaradi vednega dežja še to malo ne morejo posušiti, tako da bo spomladi žalostno za mršavo živinče, kakošno je skoraj brez izjeme. Na Snežniku je bilo junija meseca mrzlo, snežilo je kot v poznej jeseni, ovdarjem je poginolo več drobnice. Letina kaže prav slabo, mrz in dež vgonobljujeta še to malo, kar tukajšnji kmet seje i sadi. Mnogo je uboštva kriva tudi slaba navada, ker kmetijstvo je na najnižji stopinji, drevje se ne sadi, i kar kdo ima, poberejo malopridni otroci, tako da preide veselje tudi skrbnim, da bi kaj sadili. Šole so preredke, n. pr. v Jelšanskej županiji ena sama šola, v Podgrajah je uže 7 let mladina brez šole, če tudi je do 170 otrok za šolo sposobnih. Naj bi glavarji skrbeli, da bi se ljudstvo izobrazilo i se iz temne nevednosti probudilo.

Umrle ste te dni dve za naše kraje zanimivi osobi, eden je Franc vitez Gariboldi, pred leti sodnik v Vipavi, potem svetovalec dež. sodišča v Ljubljani in na posled svetovalec višega sodišča v Gradcu. — Zadnji čas je živel v penziji v Ljubljani in je bil tudi mestni odbornik. Kot sodnik v Vipavi prištaval se je še k narodnjakom, v Ljubljani pa se je povrnil v tabor nemškutarjev. — Drugi je: F. Pavšič, nekaj glasoviti profesor matematike na gimnaziji v Gorici, kesneje vodja gimnazije in na posled šolski nadzornik v Gradcu. Mnogim sedanjim duhovnom. uradnikom, profesorjem itd. je Pavšič kot original gotovo še v dobrem spominu.

Akademično društvo »Slovenija« ima namen, slovenskim na Dunaji bivajočim visokošolcem b. ti duševno in zabavno središče. — Da vrši to nalogo, goji v društvenih sejah domačo znanost in pesem, vzdržuje knjižnico, naroča se in razposoja udom slovenske in slovanske novine, s kratka skrbi zato, da nam ne mine iz srca ljubav do domovine v hudem boji za obstank sredi tujega sveta, da se jači zanimanje za narodno delo, da se širi in jasni naše duševno obzorje.

Da se pa ta visoki namen doseže scela, da ustreže nujnej potrebi in želji tukajšnjih slovenskih akademikov, name-rava »Slovenija« — edino slovansko dijaško društvo na Dunaji brez stalnega društvenega lokala! — omisliti čitalnico zajedno z »Akad. spolkom«, s českimi kolegi.

A brezuspešen ostane ta naš ukrep, ako nam domači rodoljubi i sedaj ne priskočijo, ker društvo samo velikih, na leto blizu 250 fl. znašajočih stroškov za najem-nino, naročnino časnikov, potrežbo itd. nikakor ne zmore.

Dopolnili smo v to svrhu društvena pravila, potrjena vsled dopisa vis c. kr. namestništva za Nižavstrijsko od 20. julija 1883 št. 31888, kojih § 22 se glasi:

»Kdor vplača na leto vsaj 5 fl. imenuje se podpornik društva ter se vodi kot tak v društvenih knjigah«. Usojamo se tedaj apelovati na rodoljubno požrtvovalnost vsega slovenskega razumnštva, osobito pa starih prijateljev in dobrotnikov naših, in nekdanjih »Slovenijanov«, prošeč jih, da blagovolijo stopiti v vrsto naših podpornikov, ter tako pripomoči, da naše prepotrebno i za narodni napredek vsaj posredno važno društvo doseže uže enkrat svoj preužišeni cilj, biti nam — domovina na tujem! Imena podpornikov priobčijo se ob svojem časi v vseh dnevnikih. Na Dunaji koncem junija 1884 Za odbor akad. društva »Slovenija« K. Triller stud. jur. t. č. predsednik. J. Samotočan stud. jur. t. č. tajnik.

Trana uš se v Istri širi. Strokovnjaki, ki so zadnje dni preiskovali nograde, našli so jo v Škofljicah in Mlaki v piranskem okraju.

Kolera na jažnem Francoskem v Tulonu in Marsilji se ne manjša, pa tudi ne napreduje močno, vendar vse kaže, da se dalje razširi; uže se je prikazala v Aix-u, kder so 8. t. m. trije ljudje zanjo umrli. V Marsilji je 9. t. m. za kolero umrl 18 osob, 9. je bilo mrtvih 42, 10. pa uže 54 v Tulonu pa 8. t. m. 15. — Nemški zdravnik Koch je v Tulonu končal preiskave o koleri ter odpotoval v Marsiljo. Te preiskave se popolnoma ujemajo z opazovanji v Indiji. Zdravstvenemu odseku v Tulonu je Koch svetoval, naj si pribavi dosti prvih zdravnikov, ne pa učencev zdravništva. Priporočal je tudi, naj se sežge perilo, katero so rabili bolniki, in naj se sobe, v katerih so bili bolniki, za en teden zapró. Pisma naj se razkužujejo, vodnjaki zapró, pošiljanje mleka, ki ima mikrobe, naj se prepové. Za razkuževanje priporoča Koch karbolno kislino. Naredbe, ki so se storile v Tulonu na kolodvoru, po njegovem mnenju ne zadostujejo.

Nesreča. V Kahiri se je zaduji teden podrl minaret ter trideset ljudi usmrtil in mnogo hudo poškodoval.

